

Oorspronkelijk en vol leven

Op 16 augustus 2010 viel mij een fantastische inspiratiebron toe om mezelf weer eens een spiegel voor te houden hoe oorspronkelijk en vol te leven. Marieke de Vrij somde in de bijeenkomst 'Overleg Down Syndroom Documentaire' een aantal kenmerken op van deze verstandelijk beperkte, maar in feite geestelijk rijk begaafde mensen. Het gaf me een schok van herkenning, omdat ik met terugwerkende kracht de vele kinderen en jongeren die ik in de afgelopen decennia in mijn functie van orthopedagoog begeleidde als in een film aan me voorbij zag trekken. Ik voelde hoe wáár deze kenmerken zijn en voor het eerst besepte ik wat een geweldig voorbeeld ze voor me zijn; ik kan er een puntje aan zuigen. Ik noem er hier een aantal die me diep raken:

Zij hebben de bijzondere natuur oorspronkelijkheid te herkennen, te benoemen en uit te dragen.

Zij bezien de wereld en vullen niet in.

Zij volgen wat waarachtig is en laten datgene waarvan zij de waarde niet herkennen.

Zij bemoeien zich met wezenlijke zaken, als wij deze uit het oog dreigen te verliezen.

Zij verstaan ook woorden die niet gezegd zijn, wat inhoudt dat zij telepathisch duiden wat anderen nalaten uit te spreken.

Zij verbeteren niet, maar tonen het verschil.

Zij verdragen geen bemoeizucht, maar geven voorbeeld aan verandering.

Zij dragen zonder onderscheid anderen mee in hun hart en voelen zich veelbelast wanneer zij zelf daarin ongezien blijven.

Zij voelen zich opgelaten wanneer anderen zich kleinzielig gedragen.

Zij voelen zich bedrukt als anderen voorbij lopen aan dat wat echt is.

Zij beleven dat velen hun tijd verdoen en zichzelf niet op een natuurlijke manier gedragen. Dit trachten zij tegen te gaan door ongepast te functioneren om anderen daarmee van de wijs te brengen en zo hun onzinnigheid te stoppen.

Zij schuwen het niet -telkens weer- hun verwondering te delen met degenen die hen met een open blik waarnemen.

Zij zijn eigengereid en ongehoorzaam, zij willen zich niet laten binden door de oordelen van anderen die vinden dat iets niet hoort.

Zij zien ongehoorzaamheid als een daad van moed, zodat anderen kunnen volgen.

En nu enige van mijn eigen - aan bovenstaande gerelateerde - streefkenmerken.

Ik bezit ook (nog) de bijzondere natuur om oorspronkelijkheid te herkennen, maar in hoeverre draag ik dat eigenlijk nog uit. Au!

Ik 'bezie' ook, vind het heerlijk om door hun ogen mee te mogen kijken, dan 'zie' ik meer. Maar ik vul wel in.

Ik volg ook graag wat waarachtig is, maar durf in de sociale omgang datgene waarvan ik de waarde niet herken vaak niet te laten. Wie weet zit er nog een waarde onder, die ik niet zie. Het overprikkelt me wel, dus het zou heilzamer voor me zijn als ik een voorbeeld neem aan degenen met het Syndroom van Down. Zo kan ik doorgaan.

Het doet pijn deze spiegel functie ten volle te beseffen. En wat een arrogantie dat ik ooit dacht dat zij meer van mij moesten leren dan ik van hen!

Wat een waardevolle bijdrage vormen degenen met het Syndroom van Down voor mij en de maatschappij!

En wat doen wij? Wij waarderen onze eigen verstandelijke begaafdheid als een meerwaarde. Wij proberen hen zich aan ons te laten aanpassen. Wat is het gevolg? Velen met dit syndroom trekken zich, eenmaal adolescent of volwassen, een groot deel van de tijd in zichzelf terug. Ze raken door ons, die hen willen sturen en hen niet werkelijk 'zien', snel overprikkeld en verwijderd van hun oorspronkelijke natuur. Ze kunnen niet meer 'vol' leven en er blijft in de loop der tijd steeds minder over van hun wezenskenmerken.

Wacht... geldt deze spiegel niet ook deels voor mij? Trek ik me ook niet regelmatig in mijn eigen binnenwereld terug? 'Open' ik me ook steeds vaker maar even en ga ik snel weer dicht (net als zij) om beschadiging te voorkomen? Wat jammer voor de maatschappij. Stel dat dit voor velen van ons geldt...

Zie website www.devrijemare.org, Mens zijn/Verstandelijke beperking. U vindt hier een aantal recent geplaatste themadagverslagen en artikelen op over het Syndroom van Down.